

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Geographiae Veteris Et Novae

Parallela Geographica Italiae Veteris Et Novae

Briet, Philippe

Parisiis, 1649

Sect. 2. Discriptio Geographica ditionis Mutinensis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13120

inter quas eminent Comes S. Pauli ex Gonzagis, Comes S. Martini ex Familiâ Atestinâ, & aliæ de quibus in Geographiâ.

SECTIO II. Descriptio Geographica dittonis Mutinensis.

NVM. I. Ducatus Mutinensis, le Modenois.

V R-

MVTINA: *Modena*, nobis *Modene*, in viâ *Æmiliâ*, non tamen eodem planè loco quo antiqua, nam visuntur ad hanc Antiquæ rudera iuxta Nouam; à Gothis & Longobardis Verus euersa est, restituta Noua Longobardis ex Italiâ exterminatis: libera fuit ciuitas, & bella maxima cum Bononiensibus gessit. Sita est inter fluuios *Secchia*, & *Panaro*, ad incile quo vterque committitur, dictum Mutinense.

B E S

Bastia: *Bastia*, quam ambit incile Mutinense.

Bonus portus, vel Bonportus: *Bonporto*, vbi incile Mutinense neçtitur *Panaro*, traiectus euntibus Bononiâ Mirandulam: in ditione Ragonum est.

D V-

Nonantula: *Nonantola*, muris firmissimis munita, sed Sanctorum reliquiis potentiùs instructa: hîc quondam nobile cœnobium. Fuit olim ditionis Bononiensis, postea Vrbinatis, denique Mutinensis.

C A-

MARZALIA: *Marzaglia*, in viâ *Æmiliâ* ad Seciæ Fl. ripam.

HERBERIA, aliter Ruberia: *Rubiera*, seu *Ruiera*, quam aliqui sic dictam volunt quasi Riperia; vrbs permunita, & vallata firmissimis propugnaculis: patria fuit Antonij Codri viri doctissimi, qui suum epitaphium scripsit: *Codrus eram*, &c.

T V S

SCANDIANVM: *Scandiano*, perlautum oppidum Leandro, Marchionatus caput viginti millium nummorum annui redditus.

M V-

Turricula: *Torricella*, non inhonestum oppidum Leandro.

Casalium Magnum: *Casale Grande*.

Formiginis: *Formigine*, patria Andreæ Formigenæ maximi Architecti.

- Castellum Nouum: *Castro Nuovo.*
- T I- FANVM, seu PONS S. AMBROSII: *Sant Ambrogio*, vel *Ponte Sant-Ambrogio*, ad Fl. *Panaro*, memorabilis pugna anni 1249. Mutinenses inter & Bononienfes, in qua captus est filius Friderici II. Rex Sardinia.
- NEN- SPILIBERTVM, aliter Fanum S. Lamberti, & SPINVM LAMBERTI *Spiliberto*, vel *Spilamberto*, Marchionatus caput Rangonum ditissimorum, quorum reditus octoginta aureorum millia superare dicuntur.
- SIS. Sauinianum: *Sauignano.*
 Montaniana: *Montagnana.*
 VINIOLA: *Vignuola*, apud Luitprandum Ticinensem Neniola dicta, celebris pugnis & cladibus Mutinensium, & Bononensium.
- FLV- GAYA: *Gaya*, Marchionatus titulo illustris, vrbecula
 VII. } PANARVS: *Panaro*, olim Scultenna.
 } Secius: *Secchia.*
 } Incile Mutinense: *le Canal de Modene.*

N V M. 2. Ducatus Rhegiensis.

- V R- RHEGIVM: *Reggio*, nobis *Regge*, olim Rhegium Lepidi. Nulla ferè eius mentio ante Longobardos ex Italia eiectos, tum enim videtur reparata circa annum 800. anno autem 1314. nouis mœnibus est circumscripta:
- BES vrbs est lauta & frequens, & diues. Hic credunt nonnulli sepultum Prosperum Rhegiensem, quem huius vrbs Episcopum Leander putat. Eluitur Fl. *Tarua*, non *Cruſtolo*, vt putat Leander.
- D V- Gualterum: *Gualtero*, & *Gualtieri*, oppidum amplum, diues & populo refertissimum, versus limitem Mantuanum, Marchionatus caput, Bentiuoliorum.
- C A- BRIXILLVM & Brixellum: *Bresselo*, ad Lenzæ Fl. in Padum confluentias; olim ciuitas solo æquata à Longobardis, nunc egregiè muris, & præfidiariis instructa in limite Mantuano, ex quo pendet quoad ius primum.
- T V S Castrum nouum Rheginense: *Castro Nuovo*, ad discrimen
- NNnnn iij

- men alterius in Carferonianâ.
- Montecio : *Montecchio*, aliter *Montechino* Marchionatus caput, vrbs satis ampla & potens.
- Mons Altus : *Montalto*, vnde multi vici pendent:
- RHE- QVATVOR } Mons Ianus: *Monte Iano*.
CASTELLA } Mons Lucius: *Monte Lucio*.
li quarto Ca- } Bianellum : *Bianello*, vbi
stelli, à Ma- } Henricus V. exceptus est
thilde condi- } à Comite Mathilde, splen-
ta in quatuor } didè omnino.
collibus vi- } Castellum Vitreum: *Monte*
cinis. } *Vetro*.
- GIEN- } pertinent
quatuor
hæc ca-
stra ad
Comi-
tes Ca-
nosæ.
- CANOSA: *Canosâ*, munitissimum situ Castellum, vbi Gregorius VII. abditus est contra vim & furias Henrici IV. Imp. à Mathilde, quem postea Pontificem eò conuenit hyeme pedibus nudis, & veniam impetrauit. Eius Comes nunc potentissimus est, & aliquot ditiones tenet in hac ditione Mutinensi.
- SIS. PREDÀ: *la Preda*, Marchionatus honestissimi caput in familiâ Pepolarum.
- Rebeccum: *Rebecca*.
Valisnera: *Valisnera*.
Busiana: *Buzana*, &c. } In Montanis versus Apenninum & Tusciæ limitem.
- FLV- } Crustolus: *Crostolo*, per incile iunctus *Lenzæ* Fl.
VII. } Taruus: *Tarna*, Rheggium alluens.
Lentius: *Lenza*, ditionem hanc à Parmensi separans.
Secius: *Secchia*, oritur ex hac regione.

NVM. 3. De *Friniana*, Frignana.

- V R- } SESTVLA: *Sestola*, vrbs ampla & munita, præfæsti sedes,
qui totam inde Frinianam regit.
- FANVM S. ANDREÆ: *Sant-Andrea*, nobis *S. Andreæ*, munita quoque vrbs ad radicem montis Apennini, ad quam non procul metallicæ ferri nobiles.
- BES } A QVARTVM: *Acquaria*, medicatis aquis nobile oppidum.

FRI- Mons Cuculus: *Monte-Cuculo*, unde Comites celeberrimi nomen habent.

NIA- }
 Medola: *Medola* }
 NÆ. } Fananum: *Fanano* }
 Trinianum: *Trignano* } exigui nominis oppida sunt, & parum in historiis celebrata.

MON- }
 TES. } ZIBBIVS: *Monte Zibbo*.
 D. PELEGRINI: *Monte San-Peagrino*, olim Lætus dictus.
 BALISTA olim, nunc *Balestra* vulgò.

FLV- }
 VII. } Panarus: *Panaro*, olim *Scultenna*.
 Dardanius: *Dardagna*, cadens in Panarum.
 Draco: *Dragone*, cadens in Secium *Secchia*.

NVM. 4. De Carferoniana, seu Grafianiana, Carfagnana.

VR- }
 BES } CASTRVM NOVVM, cognomento Grafinianum: *Castro Nuovo di Carfagnana*, vbi *Torrata Fl.* cadit in *Anserem* seu *Sercium Serchio*; hinc arx munita prorsus cum magno præsidio, vulgò *Mons Alphonsus Mont-Alphonso*: vrbis nobilis, luculenta & mercatoribus frequens, olim ditionis Bononiensium.

GRA- }
 TERRASANVM: *Terrazano*, vrbis populosa, & munita, cum luculento præsidio, in limite Magni Ducis.
 Fanum S. Donini: *San-Donino*, in limite Lunensi, & Magni Ducis, locus quoque sat munitus, & diligenter asservatus.

FI- Verrucula: *Verrucola*, quam arcem inuictam *Leander* appellat, olim in ditione Principum *Malespinæ*, cum aliquot minoribus locis.

NIA- Metallum: *Metello*.
 Rupecula: *Rocca*.
 Campus Grandis: *Campo Grande*.

NÆ. Bruccianum: *Brucciano*.
 Silicius: *Silico*.

FLV- } SERCIVS: *Serchio*, olim Anser, de quo in Tusciâ pluri-
 VII. } bus.
 } Turritus Fl. *Torrta*, in Sercium cadens ad Castrum
 } Nouum.

NVM. 5. De Minoribus dittonibus Ducis Mutinensis.

DVCATVS } CORREGIVM: *Corregio*, honestum & perlau-
 CORREGIA- } tum oppidum, & diligenter munitum, di-
 NVS, } ctum olim Spina Ducis Mutinensis: virorum
 nunc Domi- } magnorum patria dicitur à Leandro.
 nium, } Falicum: *Falico*.
*le Duché, ou Sei- } S. Georgij: *San-Georgio*.
 gneurie de Corre- } FANA } S. Blasij: *San-Biaggio*.
 gio. } S. Prosperi: *San-Prospéro*.*

PRIN- } CARPI: *Carpi*, vrbs antiqua, & nunc etiam
 VR- } potens, & munita, cum præfecto & firmo
 CI- } præsidio. Fuit diu sub imperio Picorum, de
 BES } quibus in Comitatu Mirandulæ dicemus:
 Sita est ad incile Fl. Secij *Secchia*.
 PA- } NOVI: *Nuovo*, olim arx munitissima, cele-
 DI- } berrima in historiis à rebus hic gestis, quarum
 TIO- } meminit Leander in Ephemeridibus: æqua-
 TVS } ta solo est ab Hercule Duce Ferrariæ.
 NIS } Fanum S. Martini: *San-Martino*, Marchio-
 } natus caput in familiâ Atestinâ ad Fl. Se-
 } cium, locus diues, & amœnus: varias ex-
 } pertus vices: de rudibus vicinæ vrbs
 } quam indigenæ Ansam Reginam vocant,
 } fabulas suspicor.
 CAR- } FANVM S. FELICIS: *San-Felice*, nobis *S. Felix*,
 PEN- } vrbs ampla & munita cum suo præfecto, qui
 SIS. } in castro non illepedo commoratur.
 } Castellum Finale: *Finale*, conditum à Muti-
 } nensibus anno 1213. patria illustrium viro-
 } rum Leandro, sita in Insula quam efficit Fl.
 } *Panaro*.

la Prin-
cipauté
de Car-
pi.

FLV. } SECIVS: *Secchia.*
VII. } Incile Secij: *le Canal de Secchia, Carpos alluens.*
Incile Rizanum: *Fossa Rizana.*
Panarus: *Panaro.*

SAXVLANA
DITIO,

la Seigneurie de
Sassuolo,
inserta Ducatu
Mutinensi.

SAXVLVM: *Sassuolo*, decem millibus à Mutinâ
oppidum, & castrum munitissimum cum suo
præfecto: situm est inter Fl. Secium, & inci-
le deductum Mutinam. Pij de hac vrbe cum
Duce coram Imperatore fortiter decerta-
runt, lis Mutinensi adjudicata est.
Fanum S. Mariæ Saxulanæ: *S. Maria di Sassuolo*,
locus magnæ pietatis.

ROLIENSIS
COMITA-
TVS,

le Comté de Roly.

ROLIVM, seu Rolum: *Roly*, oppidum tenue, &
tam parui nominis, vt vulgò in tabulis minùs
annotetur: situm est in limite Agrorum Bono-
nienfis, Mutinensis, & Tusci.

§. 5. De ditione *Mirandulanâ*.

SECTIO I. *Històrica huius Regionis.*

NOMEN habet à *Mirandulâ* vrbe, quam dictam volunt ab ad-
mirando partu *Eurides* filiz *Constantij* quam *Manfridus* *Aulicus*
rapuerat, & hinc tres filios vno partu peperisset, quæ omnia fabu-
las sapiunt. Domini huius ditionis primùm *Comites* fuerunt de in-
de *Principes Mirandule*, & *Comites Concordie*, sed *Alexander Picus*
50. millibus aureorum ab Imperatore Ducis titulum redemit.

QUANTITAS. *Longitudo* eius desumenda est à *sylua Concordi-
diâ* in limite *Mutinensi* ad *Portum Vetus Porto Vecchio*, continetq;
septemdecim millia passuum, 8. leucas *Francicas* cum dimidia,
Germanicas 4. cum $\frac{1}{4}$: *Latitudo* à vico *Ronzole*, ad vicum *Tram-
nucium Tramuscio*, minuta septem complectitur, idèoque 7. millia
passuum, seu 4. leucas nostrates cum $\frac{1}{2}$, *Germanicas* 2. cum $\frac{1}{4}$. am-
bitus ferè 50. millium passuum est, 25. *Francicarum* leucarum,
Germanicarum 12. cum $\frac{1}{2}$.

QUALITAS. Regio est frumenti & orizæ ferax, quæ in *Venetâ*
potissimùm ditione distrahuntur: neque vina desunt alicuius no-

Parall. Geogr. Tom. II.

OOOO